

Korgesta

Boplatslämningar vid Sagån

Särskild utredning

Korgesta 1:16
Sevalla socken
Västmanland

Jan Ählström

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Undersökningsresultat.....	2
Referenser	3
Tekniska och administrativa uppgifter.....	3
Figurer.....	4

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen
Karlskatan 4, 722 14 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 57 20
E-post: info@kmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen 2006.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet Gävle 1998. Dnr 507-99-498.
Tryck: Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen, Västerås 2006.

ISSN: 1653-7408
ISBN 10:91-85591-42-4
ISBN 13:978-91-85591-42-8

Inledning

Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen (KM) utförde en särskild utredning inom fastigheten Korgesta 1:16 med anledning av en planerad nybyggnation. Länsstyrelsen i Västmanlands län belutade om och bekostade utredningen som utfördes under en gråmulen dag i mitten av oktober (beslutet är daterat 2006-10-09, 1st dnr 431-10922-06). Jan Ählström utförde fältarbetet och har sammanställt rapporten.

Utredningen föranleddes av att det norr om fastigheten finns två gravfält (Raä 3 och 4) och en stensträng (Raä 70) samt att det har påträffats en stenyx inom fastigheten (Raä 4:2). Raä 3 består av fem runda stensättningar som är mellan 4 och 7 meter stora. Raä 4 består också av fem runda stensättningar vilka är 4-6 meter stora. Den lösfunna stenyxan är möjligen av typen tunnackig.

Utredningsområdet ligger några mil nordöst om Västerås invid Sagån. Landskapet är utpräglat agrart med stora uppodlade arealer vilka bryts av skogbevuxna partier. Just denna fastighet ligger på gränsen mellan ett större skogsområde och den uppodlade bygden. Läget präglar fornlämningsbilden vilken, förutom de här ovan nämnda lämningarna, är gles. Det är först norrut, på andra sida Sagån, som fornlämningarna blir fler.

Det ca 200 m² stora utredningsområdet utgjordes av tomtmark vilken låg i övergången mellan den blockrika höjd på viken gravfälten ligger och flack planerad gräsbevuxen mark. Sedan tidigare ligger det ett mindre hus på tomten som ursprungligen bygdes som en sommarstuga. Strax söder om utredningsområdet återfinns kurvan för 40 meters nivå över havet. Markslagen utgjordes av stenig silt närmast höjden och lera i den flacka marken.

Utredningen syftade till att klargöra om det finns lämningar efter förhistorisk bosättning på platsen.

Det grävdes sökschakt där huset enligt plan skall byggas och det grävdes schakt där en VA-ledning samt en trekammarbrunn skall anläggas. Det upprättades en handritad schaktplan i skala 1:1000, schakten och de framkomna anläggningarna beskrevs.

Undersökningsresultat

Där huset skall stå grävdes det tre schakt (1-3) om 24 m². Schakt 1 grävdes i den flacka gräsbevuxna marken. Det var 0,1 meter djupt och under grästorven vidtog lera som innehöll något tegelfragment. Schakten 2 och 3 grävdes i kanten av höjden där marken var rik på block (denna del av fastigheten utgjordes av naturtomt). Schakten var 0,2 meter djupa och det vidtog stenig silt under förnan. Det framkom inte något av antikvariskt värde.

Schaktet för VA-ledningen var ca 15 löpmeter långt och det grävdes 0,2 meter djupt. Under grästorven vidtog en tunn odlingshorrisont med en hel del småsten och lite tegel och kol. Under odlingshorrisonten framkom två härdar. Eftersom härdarna påträffats utvidgades schaktningen genom att en ca 3x4 meter stor yta avschaktades där trekammarbrunnen skall anläggas. I den ytan framkom en stolphålsliknande mörkfärgning. Även här var odlingslagret synligt.

Då exploateringen var begränsad och den framkomna fornlämningen inte var så omfattande kunde inte en förundersökning motiveras. Det var därmed besfogat att undersöka de tre anläggningarna. Härdarna trancherades och den stolphålsliknande anläggningen snittades, sektionerna ritades inte. Härdarna var 0,8x0,5 (A1) respektive 0,5 meter (A2) stora. Förstnämnda härd hade en skålförmad profil och var 0,15 meter djup och den sist nämnda härden var plan och 0,1 meter djup. Båda härdarna hade sot- och kolbemängda lager utmed botten. Den stolphålsliknande anläggningen var 0,2 meter stor, 0,15 meter djup och den hade en skålförmad profil.

De påträffade anläggningarna indikerar att det finns en förhistorisk boplatz eller aktivitetsyta i området. Möjligen kan anläggningarna kopplas till fyndet av stenyxan. Nivån över havet (40 möh) och yxans typ daterar då aktiviteten till tidig- eller mellanneolitikum. Alternativt kan anläggningarna kopplas till gravfälteten och stensträngen vilket i så fall förlägger aktiviteten till järnålder.

KM anser att det inte krävs ytterligare antikvariska åtgärder om huset byggs enligt plan och att VA-ledningen och trekammarbrunnen anläggs där schakten har grävts. Det är Länsstyrelsen i Västmanlands län som äger beslute i frågant.

Referenser

Uppgifter ur Fornminnesregistret

Tekniska och administrativa uppgifter

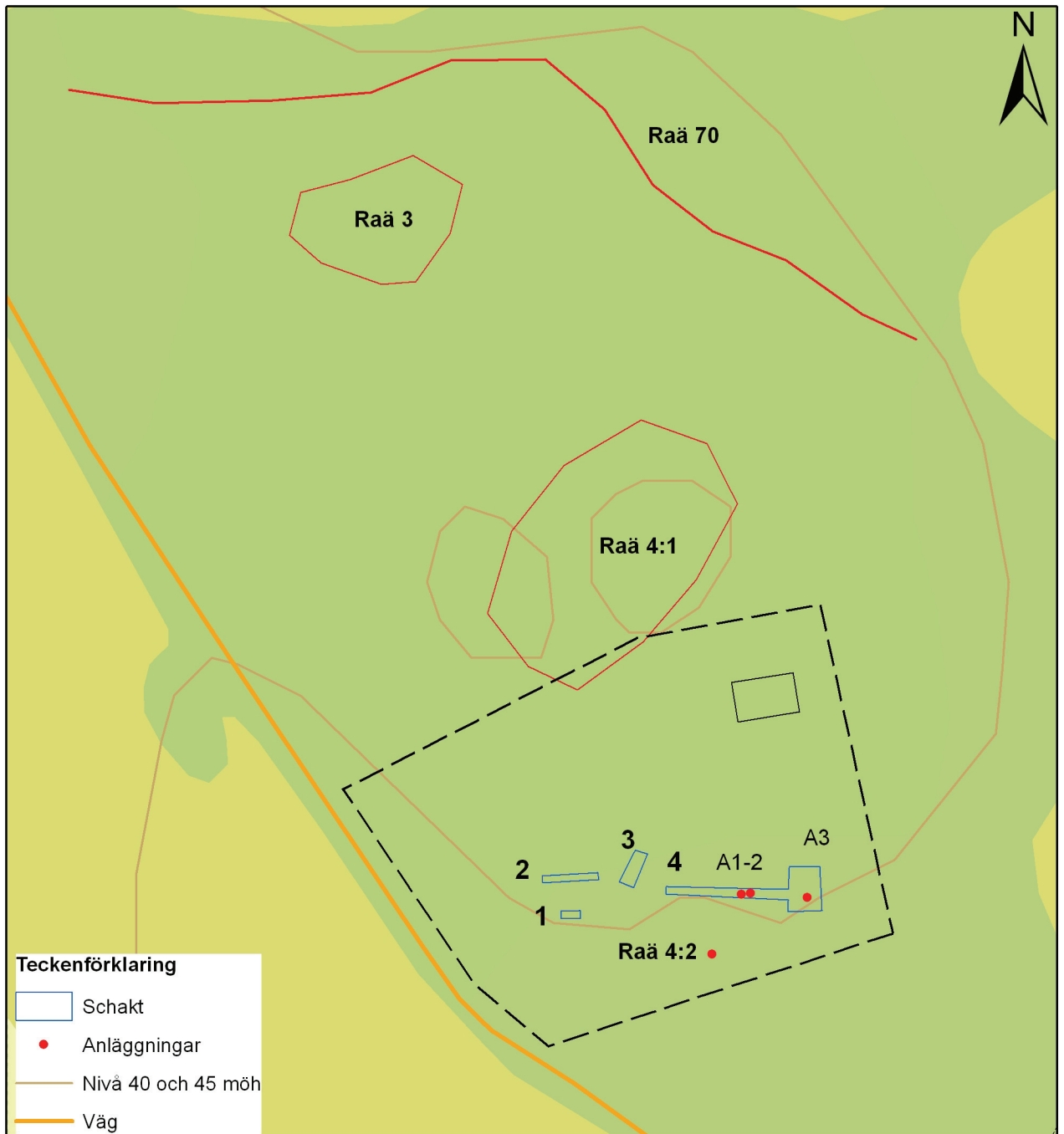
Kulturmiljöavdelningens projektnr:	06101
Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:	431-10922-06, 2006-10-09
Undersökningsperiod:	2006-10-19
Arkeologtimmar:	8 timmar
Maskintimmar:	8 timmar
Exploateringsyta:	170 m ² samt 24 löpmeter
Personal:	Jan Ählström
Belägenhet:	Korgesta 1:16
Ekonomisk karta:	11H 4a
Koordinatsystem:	Rt 90
Koordinater:	X6623719,97 Y1553731,20
Höjdsystem:	Ingen höjdmätning gjordes
Inmättningsmetod:	
Dokumentationshandlingar:	-
Fynd:	-

Figurer

Kartor ur allmänt kartmaterial ©Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407

Figur 1. Utredningsområdets läge, markerat med en ring. Utdrag ur digitala gröna kartan 11H SV Enköping. Skala 1:50 000.

Figur 2. Schaktplan i skala 1:1000. Utdrag ur digitala fastighetskartan, blad 11H 4a.

Platset för busbygget. I siktlinjen från bilen mot buset skall det nya buset byggas. Foto från VSV, foto Jan Ählström

Från cykeln och mot höger bildkant grävdes schaktet för VA-ledningen. Från VSV, foto Jan Ählström.

VA-ledningen. Spaden markerar läget för härdarna, A1 och 2. Från N, foto Jan Ählström.